

Πρόταση τροποποίησης πλαισίου επίδοσης

Στην πρόταση της 3ης τροποποίησης ΠΑΑ 2014-2020, η οποία θα υποβληθεί επίσημα στην ΕΕ έως το τέλος Ιουνίου 2018, περιλαμβάνεται και πρόταση τροποποίησης του πλαισίου επίδοσης (κεφάλαιο 7 ΠΑΑ 2014-2020) για τους ακόλουθους λόγους:

- ✓ Εσφαλμένες εγγραφές δεικτών (κυρίως 05), στο πλάνο δεικτών (κεφ. 11 ΠΑΑ 2014-2020), όσον αφορά στις Προτεραιότητες 4 και 5 και κυρίως, όσον αφορά στις εκτάσεις των M10.1 «Ενίσχυση για γεωργο-περιβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις», M11 «Βιολογική Γεωργία» και M8.1 «Δάσωση γεωργικών και μη γεωργικών γαιών».
- ✓ Λανθασμένες υποθέσεις που οδήγησαν στην υποεκτίμηση/υπερεκτίμηση των ποσοτικών στόχων και/ή των οροσήμων (Άρθρο 5§6 καν. (ΕΕ) 215/2014), όσον αφορά στις Προτεραιότητες 3, 5 και 6 και κυρίως στα M4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» και M8.1 «Δάσωση γεωργικών και μη γεωργικών γαιών».
- ✓ Αλλαγές στην κατανομή κονδυλίων σε ορισμένες προτεραιότητες (παρ. 5 Παραρτήματος II καν. (ΕΕ) 1303/2013) και ως εκ τούτου αύξηση και του αντίστοιχου ποσοτικού δείκτη, όσον αφορά στην προτεραιότητα 2 και ειδικότερα στο M6.1 «Ενισχύσεις για νέους γεωργούς».
- ✓ Αλλαγές στη Δημόσια Δαπάνη των Προτεραιοτήτων λόγω μείωσης του ποσοστού συγχρηματοδότησης, δεδομένης της παύσης ισχύος του άρθρου 59§4ζ καν. (ΕΕ) 1305/2013.

Η πρόταση τροποποίησης του πλαισίου επίδοσης με την αιτιολόγησή της περιγράφεται ακολούθως, όπως παρουσιάζεται συνοπτικά στον Πίνακα 1 «Πρόταση τροποποίησης τιμής δεικτών Πλαισίου Επίδοσης», με κόκκινες εγγραφές.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΥΤΗΤΑΣ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΣΤΟΧΟΣ (ΠΑΑ 2014-2020 ver. 3.1)	ΣΤΟΧΟΣ (πρόταση 3ης τροποποίησης)	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018 (%)	ΟΡΟΣΗΜΟ 2018	85% ΟΡΟΣΗΜΟΥ	75% ΟΡΟΣΗΜΟΥ	65% ΟΡΟΣΗΜΟΥ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 2018	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π2	49.309.157,87 €	Συνολική δημόσια δαπάνη Π2	863.433.393,81	952.303.396,40	33,05%	314.736.272,51 €	267.525.831,63 €	236.052.204,38 €	204.578.577,13 €	290.000.000,00 €	ΕΠΙΤΕΥΞΗ 85% ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018, ΣΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ 75% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Αριθμός νέων γεωργιών που θα έχουν λάβει μια τουλάχιστον δόση έως το τέλος του έτους 2018	23.900,00	25.600,00	29,28%	7.495,68	6.371,33	5.621,76	4.872,19	12.500,00	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για επενδύσεις με σκοπό την αναδιάρθρωση ή τον εκσυγχρονισμό (τομέας επικέντρωσης 2Α)	6.300,00	6.300,00	31,75%	2.000,25	1.700,21	1.500,19	1.300,16	2.500,00	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π3	23.267.453,06 €	Συνολική δημόσια δαπάνη Π3	399.001.310,13	399.419.684,61	18,00%	71.895.543,23 €	61.111.211,75 €	53.921.657,42 €	46.732.103,10 €	67.000.000,00 €	ΟΡΙΑΚΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ 85% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Αριθμός δράσεων/πράξεων στους οποίους παρέχεται στήριξη μέσω του υπομέτρου 4.2	600,00	450,00	33,33%	149,99	127,49	112,49	97,49	130,00	ΟΡΙΑΚΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ 85% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π4	93.468.407,61 €	Συνολική δημόσια δαπάνη Π4	2.426.391.990,38	2.761.559.216,82	22,26%	614.723.081,66 €	522.514.619,41 €	461.042.311,25 €	399.570.003,08 €	1.000.000,00 €	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (τομέας επικέντρωσης 4Α), στη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων (τομέας επικέντρωσης 4Β) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομέας επικέντρωσης 4Γ)	1.447.645,03	1.131.862,00	35,50%	401.811,01	341.539,36	301.358,26	261.177,16		ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (τομέας επικέντρωσης 4Α) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομέας επικέντρωσης 4Γ)	1.378.000,00	1.933.274,00	90,00%	1.739.946,60	1.478.954,61	1.304.959,95	1.130.965,29	1.900.000,00	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π5	53.513.902,59 €	Συνολική δημόσια δαπάνη Π5	1.023.979.556,53	946.517.999,23	12,66%	119.829.178,70 €	101.854.801,90 €	89.871.884,03 €	77.888.966,16 €	200.000.000,00 €	ΥΠΕΡΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
		Γεωργική και δασική γη υπό διαχείριση για την ενίσχυση της δέσμευσης/διατήρησης του διοξειδίου του άνθρακα (τομέας επικέντρωσης 5Ε) και γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας (τομέας επικέντρωσης 5Δ) και αρδευόμενη γη που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα (τομέας επικέντρωσης 5Α)	217.274,00	52.766,00	11,00%	5.804,26	4.933,62	4.353,20	3.772,77	5.409,95	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ 85% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018
Π6	33.878.726,45 €	Συνολική δημόσια δαπάνη Π6	673.376.048,55	620.100.448,14	25,00%	155.025.112,04 €	131.771.345,23 €	116.268.834,03 €	100.766.322,82 €	145.000.000,00 €	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ 85% ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ
		Πληθυσμός που καλύπτεται από ΟΤΔ (τομέας επικέντρωσης 6Β)	2.800.000,00	4.000.000,00	100,00%	4.000.000,00	3.400.000,00	3.000.000,00	2.600.000,00	3.703.784,00	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΟΡΟΣΗΜΟΥ 2018

Πίνακας 1: Πρόταση τροποποίησης τιμής δεικτών Πλαισίου Επίδοσης

Προτεραιότητα Π2: Ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας όλων των ειδών γεωργίας σε όλες τις περιοχές και προώθηση των καινοτόμων γεωργικών τεχνολογιών και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών

Για την Προτεραιότητα Π2 εφαρμόζονται τρεις (3) δείκτες:

- Αριθμός νέων γεωργών που θα έχουν λάβει μια τουλάχιστον δόση έως το τέλος του έτους 2018¹: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 23.900 με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 περίπου 7.000. Με την προτεινόμενη αύξηση των πόρων στο υπομέτρο M6.1 «Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για νέους γεωργούς» προτείνεται αύξηση του δείκτη 2023 κατά 1.700 νέους γεωργούς, ήτοι 25.600 νέοι γεωργοί, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου περίπου στους 7.500 νέους γεωργούς. Η τιμή του οροσήμου αναμένεται να επιτευχθεί στο τέλος 2018.
- Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για επενδύσεις με σκοπό την αναδιάρθρωση ή τον εκσυγχρονισμό (τομέας επικέντρωσης 2Α)²: Δεν προτείνεται καμία αλλαγή, ούτε στην τιμή του δείκτη στόχου, ούτε στην τιμή καθορισμού του οροσήμου. Η τιμή του οροσήμου 2018 αναμένεται να επιτευχθεί.
- Συνολική δημόσια δαπάνη Π2: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 863.433.393,81€ με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 285.364.736,65€. Μετά την πρόταση αύξησης κυρίως των πόρων του M6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων», αλλά και του M6.1 «Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για νέους γεωργούς», η νέα τιμή στόχου διαμορφώθηκε στα 952.303.396,40€ με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 314.736.272,51€. Αναμένεται να επιτευχθεί το 85% της τιμής οροσήμου ή στη χειρότερη περίπτωση το 75% της τιμής του οροσήμου.

Συνολικά, για το 2018 αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (49.309.157,87€) για την Προτεραιότητα 2, δεδομένου ότι η προτεραιότητα 2 έχει τρεις δείκτες και η επίτευξη κατά 75% του οροσήμου για έναν από αυτούς δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις.

Προτεραιότητα Π3: Προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων, περιλαμβανομένης της επεξεργασίας και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, της καλής διαβίωσης των ζώων και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία

Για την Προτεραιότητα Π3 εφαρμόζονται δύο δείκτες:

- Αριθμός δράσεων/πράξεων στους οποίους παρέχεται στήριξη μέσω του υπομέτρου 4.2³: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 600 επενδυτικά έργα αλλά ο δείκτης έχει υπερεκτιμηθεί και προτείνεται η τροποποίησή του στα 450 επενδυτικά έργα, λόγω των ακόλουθων:
 - Κατά την υποβολή του ΠΑΑ 2014-2020 τα ενταχθέντα ανειλημμένα έργα ήταν 278, και εκτιμήθηκε ότι από αυτά θα ολοκληρωθούν περί τα 200, δηλαδή ότι θα ολοκληρωθεί, τουλάχιστον το 70% των ενταγμένων ανειλημμένων υποχρεώσεων. Από τα 278 ενταγμένα έργα, λόγω της οικονομικής κρίσης, των “capital controls” και την μείωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στην αγορά αναμένεται ότι τελικά θα υλοποιηθούν περίπου τα 153 επενδυτικά σχέδια και τα υπόλοιπα 125 θα απενταχθούν, ως συνέπεια αδυναμίας των δικαιούχων να ολοκληρώσουν τις επενδύσεις τους, στο πλαίσιο του M4.2, λόγω και της μη αξιοποίησης του ΤΑΕ την περίοδο 2007-2013.
 - Σχετικά με τα νέα έργα της τρέχουσας περιόδου 2014-2020 (δράσεις M4.2.1, M4.2.2 και M4.2.3) υπολογίστηκαν περίπου 400 έργα. Ο αριθμός των νέων έργων έχει υπερεκτιμηθεί γιατί υπάρχουν λανθασμένες αρχικές υποθέσεις και συγκεκριμένα θα πρέπει να γίνει καλύτερη παραδοχή του μέσου προϋπολογισμού ανά έργο. Η παραδοχή των μέσων όρων του συνολικού προϋπολογισμού έγινε βάσει της εμπειρίας από τα αποτελέσματα των προκηρύξεων του αντίστοιχου μέτρου της περιόδου 2007-2013 (ιδιαίτερα της 3ης προκήρυξης που πραγματοποιήθηκε το 2011), όπου διαπιστώθηκε μια τάση για υλοποίηση έργων μικρότερου συνολικού προϋπολογισμού από αυτόν, που αρχικά είχαν αιτηθεί οι δικαιούχοι, λόγω της οικονομικής κρίσης και του γεγονότος ότι ο

¹ Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης – Βασικό στάδιο υλοποίησης

² Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης

³ Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης

σχεδιασμός των επενδύσεων πραγματοποιήθηκε μεν σε ένα θετικό οικονομικό περιβάλλον, η υλοποίησή τους όμως πραγματοποιείται σε ένα δυσχερές οικονομικό περιβάλλον, που δεν αξιοποίησε ικανοποιητικά τη δυνατότητα του ΤΑΕ. Όμως όπως έδειξαν οι προσκλήσεις του 2017 για τις δράσεις Μ4.2.1 και Μ4.2.2 με προϋπολογισμό > 600.000€, υπάρχει έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον και το μέσο κόστος των έργων που έχει υποβληθεί φαίνεται αυξημένο με τη μέση αιτούμενη Δημόσια Δαπάνη ανά επενδυτικό σχέδιο να ξεπερνά το 1,1 εκ. €, ποσό πολύ μεγαλύτερο από το αρχικά εκτιμώμενο (600 χιλ. €), γεγονός που μας οδηγεί στην πρόταση μείωσης του δείκτη (-150 επενδυτικά έργα).

Η νέα τιμή οροσήμου 2018 είναι 150 και αναμένεται οριακά η επίτευξη του 85% της τιμής οροσήμου 2018, δεδομένου ότι η τρέχουσα τιμή του δείκτη είναι 101 ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια και μέχρι το τέλος 2018 δεν αναμένεται να ξεπεραστούν τα 130 ολοκληρωμένα επενδυτικά.

- Συνολική δημόσια δαπάνη Π3: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 399.001.310,13€ και η αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 είναι 109.924.860,94€.

Παρόλη τη μείωση του στόχου 2023 και του οροσήμου 2018 για τον εναλλακτικό δείκτη, που αφορά στα επενδυτικά έργα του Μ4.2, η κατανομή πόρων στην προτεραιότητα 3 και κατά συνέπεια η Δημόσια Δαπάνη που αντιστοιχεί σε αυτή προτείνεται να μη μειωθεί, δεδομένου ότι η προκήρυξη για τα επενδυτικά έργα των δράσεων Μ4.2.1 και Μ4.2.2 με προϋπολογισμό > 600.000€ παρουσίασε μεγάλο ενδιαφέρον και έχει προσδώσει μεγάλες προσδοκίες στο μεταποιητικό τομέα. Όπως έχει ήδη αναφερθεί έχουν υποβληθεί 542 αιτήσεις με συνολική δημόσια δαπάνη που ανέρχεται σε 606.409.119€, ποσό που από μόνο του υπερκαλύπτει τη δημόσια δαπάνη του συνόλου της Π3. Ο σχεδιασμός των νέων επενδυτικών προτάσεων πραγματοποιήθηκε στο ρεαλιστικότερο περιβάλλον της οικονομικής ύφεσης, η οποία φαίνεται να υποχωρεί και ο τομέας προσδοκά στη χρήση αποτελεσματικότερων χρηματοδοτικών εργαλείων, τα οποία αναμένεται να ενεργοποιηθούν αρχές 2019.

Εφόσον για την επίτευξη του οροσήμου 2018 ο προγραμματισμός είχε στηριχθεί στην ολοκλήρωση τουλάχιστον του 70% των ανειλημμένων υποχρεώσεων, ήτοι 200 επενδυτικών έργων με συνολική δημόσια δαπάνη που κατά την έγκριση του ΠΑΑ 2014-2020 άγγιζε τα 130 εκ. € περίπου (105.772.870 € ΚΣ – κεφ. 19 ΠΑΑ 2014-2020) εκ των οποίων αναμένεται πλήρης υλοποίηση επενδυτικών έργων που θα αγγίξει μόλις τα 67 εκ. €, λόγω των ακόλουθων γεγονότων:

- Μη υλοποίηση επενδυτικών έργων λόγω οικονομικής κρίσης (σε ποσοστό 45% των ενταγμένων επενδυτικών από ανειλημμένες υποχρεώσεις)
- Ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου αρκετών επενδυτικών, με μείωση του αντίστοιχου οικονομικού αντικείμενου
- Καθυστερήση υλοποίησης λόγω capital controls που επιβλήθηκαν τον 6ο του 2015, που δυστυχώς, παρά τις αρχικές προβλέψεις, εξακολουθούν να υφίστανται μέχρι και σήμερα (σε μικρότερο βαθμό), που επηρέασε αρνητικά και την υλοποίηση των επενδυτικών έργων μέχρι σήμερα λόγω των έντονων περιορισμών που είχαν επιβληθεί στις συναλλαγές των επιχειρήσεων με το εξωτερικό. Η αναγκαία μάλιστα έγκριση από την αρμόδια επιτροπή (Επιτροπή Έγκρισης Τραπεζικών Συναλλαγών), σε όποια επιχείρηση επιθυμούσε να εισαγάγει αγαθά, πρώτες ύλες, μηχανήματα κ.α., προκειμένου να μπορέσει να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της, αποδείχθηκε χρονοβόρα και συνάμα καταδικαστική για πολλές εξ' αυτών. Μία σημαντική διαπίστωση η οποία έγινε ιδιαιτέρως αντιληπτή με την πάροδο των μηνών συνίσταται στο γεγονός πως οι Κεφαλαιακοί Περιορισμοί αποδείχθηκαν ιδιαίτερα επιζήμιοι για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούσαν και την κυριότερη κατηγορία δικαιούχων του Μέτρου 123Α του ΠΑΑ 2007-2013. Και αυτό γιατί οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις δε διαθέτουν την αναγκαία ρευστότητα, αλλά ούτε και μεγάλους αποθηκευτικούς χώρους, με συνέπεια να αναγκάζονται να προβαίνουν σε συχνότερες εισαγωγές μικρότερων ποσοτήτων εμπορεύματος (μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό), ενίοτε δε και σε υψηλότερες τιμές.

Για τους ανωτέρω λόγους προτείνεται η τροποποίηση του ποσοστού καθορισμού του οροσήμου 2018 από 27,55% σε 18% (72 εκ. €) του στόχου 2023. Αναμένεται να επιτευχθεί οριακά το 85% του οροσήμου 2018.

Συνολικά, για το 2018, μετά την προτεινόμενη τροποποίηση, αναμένεται οριακή επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (23.267.453,06€) για την Προτεραιότητα 3.

Προτεραιότητα Π4: Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία

Για την Προτεραιότητα Π4 εφαρμόζονται τρεις (3) δείκτες:

- Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (τομέας επικέντρωσης 4Α) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομέας επικέντρωσης 4Γ)⁴: Η γεωργική γη σε αυτό το δείκτη αφορά αποκλειστικά στο Μ13 «Ενισχύσεις περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα», δεδομένου ότι αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό των πόρων της ΠΕ4Α. Επανεκτιμήθηκε ο δείκτης για τις εκτάσεις του Μ13.1 σε 1.933.274ha (ΟΣΔΕ2016) και μετά την νέα οριοθέτηση των περιοχών με άλλα φυσικά μειονεκτήματα εκτός των ορεινών, εντός του έτους 2018, θα επανεκτιμηθεί και ο δείκτης για τις εκτάσεις του Μ13.2. Αναμένεται η επίτευξη της τιμής του οροσήμου 2018.
- Συνολική δημόσια δαπάνη Π4: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 2.426.391.990,38€ με αντίστοιχη τιμή δείκτη οροσήμου 540.114.857€. Όπως προαναφέρθηκε η αύξηση των πόρων του Μ11, καθώς και η μεταφορά πόρων από την ΠΕ5Δ στην Π4 για το ίδιο μέτρο, αύξησε τη δημόσια δαπάνη της προτεραιότητας σε 2.761.559.216,82€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 562.801.827,65€. Η τιμή οροσήμου 2018 φαίνεται να υπερκαλύπτεται.
- Γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στη βιοποικιλότητα (τομέας επικέντρωσης 4Α), στη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων (τομέας επικέντρωσης 4Β) και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους (τομέας επικέντρωσης 4Γ): Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 1.447.645,03ha, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 513.913,99ha. Μετά τις σχετικές διορθώσεις των δεικτών στο Πλάνο Δεικτών του ΠΑΑ, λόγω εσφαλμένων εγγραφών τους στο σχετικό κεφάλαιο, τη διόρθωση της έκτασης για το Μ10.1.11, αλλά και τη διαγραφή της δράσης Μ10.1.6, η νέα τιμή στόχου διαμορφώθηκε στα 1.131.862ha, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 401.811,01ha. Η τιμή οροσήμου 2018 αναμένεται να καλυφθεί.

Συνολικά, για το 2018 αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (93.468.407,61€) για την Προτεραιότητα 4.

Προτεραιότητα Π5: Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτικής στην αλλαγή του κλίματος στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας

Για την Προτεραιότητα Π5 εφαρμόζονται δύο δείκτες:

- Συνολική δημόσια δαπάνη Π5: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 1.023.979.556,53€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 118.297.742,53€. Δεδομένης της μεταφοράς της στόχευσης του Μ11 για τις νέες δράσεις από την ΠΕ5Ε στην Π4 αλλά και την πρόταση της διαγραφής της δράσης Μ10.1.6 η νέα δημόσια δαπάνη διαμορφώνεται στα 946.517.999,23€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 119.829.178,70€. Η τιμή οροσήμου 2018 υπερκαλύπτεται ήδη από σήμερα.
- Γεωργική και δασική γη υπό διαχείριση για την ενίσχυση της δέσμευσης/διατήρησης του διοξειδίου του άνθρακα (τομέας επικέντρωσης 5Ε) και γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας (τομέας επικέντρωσης 5Δ) και αρδευόμενη γη που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα (τομέας επικέντρωσης 5Α): Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 217.274ha με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 65.182,20ha. Μετά τις διορθώσεις των εκτάσεων, λόγω λανθασμένων εγγραφών τους στο κεφάλαιο 11 «Πλάνο Δεικτών» ΠΑΑ 2014-2020, αλλά και την πρόταση της διαγραφής της δράσης Μ10.1.6 η νέα τιμή διαμορφώνεται στα 52.766ha με αντίστοιχη τιμή οροσήμου τα 15.829.80ha.

⁴ Εναλλακτικός δείκτης Πλαισίου Επίδοσης

Το ποσοστό καθορισμού του οροσήμου 2018 (30%) φαίνεται ότι έχει υπερεκτιμηθεί με δεδομένο το ότι:

- Δεν προσμετρούνται στην επίτευξη του οροσήμου οι εκτάσεις των ανειλημμένων υποχρεώσεων του Μ8.1 «Δάσωση γεωργικής και μη γεωργικής γης» (συντήρηση), αλλά μόνο οι εκτάσεις των νέων δασώσεων (εγκατάσταση, για 5Ε = 1.766ha).
- Οι εκτάσεις γεωργικής γης που στοχεύουν στην περιοχή εστίασης 5Α και αφορούν σε ανειλημμένες υποχρεώσεις μικρών (Μ321 ΠΑΑ 2007-2013) και μεγάλων (Μ125Α ΠΑΑ 2007-2013) επενδύσεων εξοικονόμησης νερού ανέρχονται σε 1.971,61ha και 3.438ha αντίστοιχα, ποσοστό που ανέρχεται περίπου στο 11% της συνολικής έκτασης (51.000), που συνδέεται με επενδύσεις για την εξοικονόμηση νερού (ΠΕ5Α).
- Το 2015 που υποβλήθηκε και εγκρίθηκε το ΠΑΑ 2014-2020 είχε θεωρηθεί ότι μέχρι το τέλος 2016 θα είχε εκπληρωθεί η σχετική αιρεσιμότητα για τα νερά 5.2 (τιμολογιακή πολιτική) καθώς και η κανονιστική απαίτηση για το Πρόγραμμα σχετικά με την αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ, έτσι ώστε να μπορέσει να πραγματοποιηθεί προκήρυξη νέων έργων σχετικά με την εξοικονόμηση νερού. Αντί για το 2016 η αιρεσιμότητα για το Πρόγραμμα εκπληρώθηκε τον Οκτώβριο 2017 σύμφωνα με την Επιστολή ΕΕ Ref. Ares (2017) 5262453 – 27.10.2017. Επίσης στο τέλος 2017 ολοκληρώθηκε η διαδικασία 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) με σχετική ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών της ΕΕ. Τα κυρωμένα ΣΔΛΑΠ για τα 14 Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας έχουν δημοσιευτεί σε ΦΕΚ εντός του 2017 (βλ. Β 4680, Β 4679, Β 4672, Β 4673, Β 4675, Β 4682, Β 4664, Β 4674, Β 4665, Β 4678, Β 4681, Β 4676, Β 4666, Β 4677) και βρίσκονται αναρτημένα και στην σχετική σελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος: <http://wfdver.ypeka.gr/el/management-plans-gr/1revision-approved-management-plans-gr/>. Με την εκπλήρωση της αιρεσιμότητας 5.2, σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική του ύδατος αλλά και την κύρωση των αναθεωρημένων ΣΔΛΑΠ, καθίσταται πλέον δυνατή η ενεργοποίηση των υπομέτρων 4.1 / Δράση 4.1.2 (Επενδύσεις για εξοικονόμηση ύδατος στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις) και 4.3.1, (Υποδομές εγγείων βελτιώσεων) λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των επικαιροποιημένων ΣΔΛΑΠ, σύμφωνα με το άρθρο 46§2 καν. (ΕΕ) 1305/2013. Λόγω των ανωτέρω η πρόσκληση για τα μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα του Μ4.3.1 του ΠΑΑ 2014-2020 πραγματοποιήθηκε μόλις τον Απρίλιο 2018 (αριθ. 3310/23.04.2018), γεγονός που καθιστά αδύνατη την ένταξη νέων εκτάσεων (επιλογή έργων, δημοπράτηση, επιλογή αναδόχου, κ.λπ.), που αφορούν σε εξοικονόμηση ύδατος, όπως αρχικά είχε υπολογιστεί, αλλά μόνο αυτών που αφορούν σε ανειλημμένες υποχρεώσεις και ανέρχονται σε 5.409,95ha, ήτοι σε περίπου 11% των συνολικών εκταρίων της Προτεραιότητας 5.

Για το λόγο αυτό προτείνεται η τροποποίηση του ποσοστού καθορισμού του οροσήμου 2018 από 30% σε 11%, με νέα τιμή οροσήμου 5.804,26ha.

Με δεδομένα τα ανωτέρω και τις τροποποιήσεις που προτείνονται, αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (53.513.902,59€) για την Προτεραιότητα 5.

Προτεραιότητα Π6: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές

Για την Προτεραιότητα Π6 εφαρμόζονται δύο δείκτες:

- Συνολική δημόσια δαπάνη Π6: Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 673.376.048,55€, με αντίστοιχη τιμή οροσήμου 2018 στα 186.727.178,26€. Κατόπιν της πρότασης διαγραφής του Μ6.2 η νέα Δημόσια Δαπάνη διαμορφώθηκε στα 620.100.448,14€. Το ποσοστό καθορισμού της τιμής οροσήμου 2018 είναι ελαφρώς υπερεκτιμημένη και προτείνεται τροποποίηση από 27,73% της τιμής στόχου 2023 στα 25%. Η υλοποίηση αρκετών ανειλημμένων υποχρεώσεων από το ΠΑΑ 2007-2013 πραγματοποιήθηκε με μικρότερο οικονομικό αντικείμενο (μικρότερη χρηματική αξία ανά μονάδα, λόγω οικονομικής κρίσης, από αυτή που είχε σχεδιαστεί και εκτιμηθεί στην αρχική έγκριση του ΠΑΑ 2014-2020), λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει τα τελευταία περίπου 10 χρόνια την ελληνική οικονομία, αλλά σε μικρότερο βαθμό, δεδομένου ότι οι επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, αφορούν σε μικρότερου προϋπολογισμού έργα. Δε επιλέγεται η μείωση της Δημόσιας Δαπάνης της Π6 δεδομένου ότι αυτή αφορά στο μεγαλύτερο ποσοστό τη Δημόσια Δαπάνη του LEADER/CLLD, η οποία έχει ήδη κατανεμηθεί στις

επιλεγμένες ΟΤΔ, βάσει της οποίας έχει γίνει ο σχεδιασμός του τοπικού τους προγράμματος και έχει προσληφθεί το στελεχιακό δυναμικό τους, έτσι ώστε να ανταπεξέλθει αποτελεσματικά στο έργο τους.

Μέχρι το τέλος 2018 αναμένεται ότι η Δημόσια Δαπάνη που θα πληρωθεί θα ανέρχεται στα 145 εκ. € και ως εκ τούτου μετά την προτεινόμενη τροποποίηση αναμένεται η επίτευξη της νέας τιμής οροσήμου 2018.

- Πληθυσμός που καλύπτεται από ΟΤΔ (τομέας επικέντρωσης 6B): Στην εγκεκριμένη έκδοση 3.1 ΠΑΑ 2014-2020 η τιμή δείκτη στόχου είναι 2.800.00 κατοίκους. Ο συγκεκριμένος δείκτης είχε υποεκτιμηθεί και προτείνεται να τροποποιηθεί στην παρούσα πρόταση τροποποίησης και από 2,8 να ανέλθει στα 4 εκ. κατοίκους. Οι δύο προσκλήσεις για την επιλογή ΟΤΔ ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβριο 2017 και ανέδειξαν 50 ΟΤΔ, γεγονός το οποίο επίσης συνηγορεί στην αύξηση του αναφερόμενου δείκτη.

Συνολικά, για το 2018 αναμένεται επιτυχία των δεικτών και διασφάλιση του Αποθεματικού Επίδοσης (33.878.726,45€) για την Προτεραιότητα 6.